

CULTUURRAAD

VOOR DE

NEDERLANDSECULTUURGEMEENSCHAP

ZITTING 1977-1978

9 MEI 1978

VOORSTEL VAN DECREET

— van de heer J. GABRIELS —

**houdende verplichte invoering van het vak ecologie
in het lager en in het secundair onderwijs**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Reeds vele jaren spreekt men van de veranderingen die ons milieu over de hele aarde ondergaat als gevolg van het ingrijpen van de mens.

Deze veranderingen kwamen eeuwen geleden reeds voor maar zijn in de tweede helft van de twintigste eeuw bijzonder sterk geworden omdat de mens door zijn technische en industriële explosie vele stoffen in de natuur brengt die door de natuur niet of slechts langzaam kunnen verwerkt worden. We noemen slechts de chemische stoffen die onder allerlei vormen terecht komen in de natuur, het water en de lucht en dit ten gevolge van ons hoog **energieverbruik**.

Verder worden de grondstoffen voor de produktie (ertsen enz.) en voor de energie (kolen, olie enz.) in een zo sterke mate aangesproken dat men tegen 1985 een crisis verwacht in de energievoorziening.

Gelukkig worden we ons meer en meer bewust van de glijbaan waarin we terecht gekomen zijn. Helaas blijft het bij radio- en televisieuitzendingen, **persartikelen** en soms een congres van milieubewuste burgers.

Al is het niet waar dat voor iedere **school** die geopend wordt een gevangenis kan gesloten worden, zoals in het Belgisch parlement werd voorgehouden bij het aannemen van de wet op het verplicht onderwijs, toch lijkt het me mogelijk dat voor iedere les over een in te stellen leervak „**ecologie**” een rivier meer **visjes** in leven kan houden.

Het **lijkt** me van uitzonderlijk groot belang een les „ecologie” in te stellen waarvan de inhoud in het lager onderwijs meer spiritueel (godsdiens, zedenleer) zou moeten zijn en in het secundair onderwijs meer materieel (meer aanleunend bij de exacte wetenschappen).

Ecologie lager **onderwijs** zou als inhoud kunnen hebben :

— het menselijk geluk ligt niet alleen in het verwerven van zo veel mogelijk **materiële** welstand ;

— zich tevreden stellen met het bereikte is een basis voor een gelukkig leven ;

— we kunnen niet onbeperkt veel uit de natuur halen en van water, bodem en lucht gebruik maken ; we moeten leren ons beperkingen op te leggen ;

— we moeten ons beperken in ons gebruik van energie en vooral in het gebruik van veredelde energiebronnen voor elektriciteit en transport (vooral auto's) ;

— comfort is niet synoniem met geluk.

Ecologie secundair onderwijs zou als inhoud kunnen hebben :

— geschiedenis van het ingrijpen van de mens in de natuur **vóór** de technische evolutie en erna ; vele stoffen kwamen erna in de natuur terecht, die niet kunnen opgenomen worden in natuurlijke kringprocessen ;

— alle leven is een geschenk van de zon ;

— alle aardse energie, behalve kernenergie, is afkomstig van de zon ; onze generatie gebruikt de energie die de zon in het verleden gestuurd heeft nu reeds onder de vorm van kolen, aardolie en aardgas ;

— we moeten energiebronnen toepassen die nu door de zon gegeven worden ; rechtstreekse zonnestraling : zonnecollectoren, windenergie, getijden-energie ;

— kernenergie is een realiteit met vele vraagtekens ;

— bij de produktie van **materiële** goederen moeten we de natuur zo weinig mogelijk schaden ;

— landbouw is niet meer mogelijk voor onze grote wereldbevolking zonder toepassing van kunstmest ; chemische verdelgingsmiddelen moeten zoveel mogelijk vervangen worden door natuurlijke.

De lessen ecologie voor het lager onderwijs zouden kunnen gekoppeld worden aan uitstappen in de natuur.

De lessen ecologie voor het secundair onderwijs zouden kunnen gekoppeld worden aan bezoek aan een elektriciteitscentrale, of zelfbouw van een zonnecollector en dergelijke.

Ook in andere landen, o.m. in Italië, geven diverse scholen die aan de UNESCO verbonden zijn, reeds ten experimentele titel lessen in ecologie.

Om al deze redenen is het nuttig en wenselijk het vak ecologie op de lesrooster van het lager en secundair onderwijs te plaatsen. Daar dit enige voorbereiding vergt zou dit voorstel kunnen van start gaan vanaf het schooljaar 1980-1981.

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Vanaf het schooljaar 1980-1981 dient **het** vak ecologie te worden ingevoegd in het **leerprogramma** van het basis- en het secundair onderwijs.

Art . 2

De Koning regelt per niveau het programma, het aantal lessen, de **inspectie**, de aanpassing van de opleiding van **leerkrachten** en dergelijke.

J. GABRIELS
